

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت خبر

برگزاری همه پرسی در انگلیس

و

تبعات سیاسی و اقتصادی آن

پژوهش
خبری
معاونت
خبر
صدا و سیما

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooheshkhabar>

پژوهشگر: رحیم خجسته

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

۱	مقدمه
۱	الف) انگلیس
۱	ب) اتحادیه اروپا
۲	ج) آمریکا
۲	د) روسیه
۳	ه) ایران
۳	و) داعش
۴	پس لرزه‌های اقتصادی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا
۵	- بازار مسکن
۵	- صنعت خودرو
۶	- حمل و نقل
۶	- ورزش

□ مقدمه

رابطه انگلیس با اتحادیه اروپا یکی از مهم‌ترین و جدی‌ترین موضوعات سیاست خارجی این کشور طی چند دهه اخیر بوده است. سالها طول کشید تا این کشور عضو اتحادیه اروپا شود. حالا بعد از چند دهه عضویت نه چندان کامل انگلیس در اتحادیه اروپا، دولت این کشور ساز مخالف را کوک کرده و بر خروج از اتحادیه عزم کرده است. طبق برنامه ریزی‌های دولت کامرون نخست وزیر انگلیس روز سوم تیرماه جاری (۲۳ ژوئن) همه پرسى سراسرى برای خروج یا ماندن این کشور در اتحادیه اروپا برگزار شد. در این همه پرسى موافقان برگزیت ۱۷ میلیون و ۴۱۰ هزار رای (۵۱,۹ درصد) و مخالفان آن ۱۶ میلیون و ۱۴۱ هزار و ۲۴۱ (۴۸,۱ درصد) رای آوردند. علیرغم تمام پیش بینی نظرسنجی ها، هشدارهای مقامات سیاسی اتحادیه اروپا و آمریکا، هشدارهای کارشناسان سیاسی و اقتصادی مبنی بر تبعات منفی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، نتایج این همه پرسى این اتحادیه را در شوک فرو برد.

□ بازتاب نتایج همه پرسى

الف) انگلیس

◀ دیوید کامرون، نخست وزیر

- با توجه به رای شهروندان انگلیسی به خروج این کشور از اتحادیه اروپا، ماه اکتبر آینده از منصب خود کناره‌گیری می‌کنم.
- زمان آغاز تشریفات خروج کشور از اتحادیه اروپا را نخست وزیر جدید انگلیس تعیین خواهد کرد.
- ◀ فیلیپ هاموند، وزیر خارجه انگلیس
- خروج این کشور از اتحادیه اروپا ناراحت کننده است. اقتصاد انگلیس با چالش های بزرگی مواجه خواهد شد.
- ◀ رهبر سابق حزب ملی‌گرای اسکاتلند
- احتمال دارد این حزب بار دیگر خواستار برگزاری همه پرسى استقلال اسکاتلند از انگلیس شود.

ب) اتحادیه اروپا

◀ مارتین شولتز، رئیس پارلمان اروپا:

- ما به این نتیجه احترام می‌گذاریم زمان آن رسیده که ما مسئولانه و با جدیت رفتار کنیم.
- نمی‌خواهیم انگلیس الگویی برای کشورهای دیگر شود. انگلیس باید هزینه سنگین خروج را بپردازد.
- ◀ دونالد تاسک، رییس شورای اروپا
- پس از انتشار خبر خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، رهبران ۲۷ عضو این اتحادیه بر حفظ وحدت و یکپارچگی تاکید کردند.

- ما برای این مساله خود را آماده کرده بودیم. از طرف رهبران ۲۷ عضو اتحادیه اعلام می‌کنم که ما خواستار حفظ اتحاد ۲۷ عضوی هستیم.

◀ ژان کلود یونکر، رئیس کمیسیون اروپا

- انگلیسی‌ها روز پنجشنبه درباره اینکه می‌خواهند اتحادیه اروپا را ترک کنند، تصمیم گیری کردند، بنابر این دلیلی وجود ندارد که تا اکتبر برای مذاکره در مورد شرایط خروج صبر کنیم و من می‌خواهم که این مذاکرات هر چه سریعتر آغاز شوند.

آلمان

◀ آنگلا مرکل صدراعظم آلمان

- تصمیم انگلیس برای خروج از اتحادیه را "ضربه‌ای به وحدت اروپا" است.

- این تصمیم انگلیس تاثیرات وسیعی بر اتحادیه اروپا خواهد داشت.

◀ فرانک والتر اشتاین مایر، وزیر امور خارجه آلمان

نتایج همه پرسى انگلیس حقیقتاً هشدار دهنده است. این یک روز غم بار برای اروپا و انگلیس است.

فرانسه

◀ فرانسوا اولاند رئیس جمهور

- این اتفاق به عنوان اولین خروج یک کشور عضو از اتحادیه ۲۸ کشوری اروپا، عمیقاً قاره اروپا را به چالش می‌کشد.

- مذاکرات خروج انگلیس از این اتحادیه باید هر چه سریعتر برگزار شود.

- خروج انگلیس از این اتحادیه به معنی تعامل مثل سابق برای اروپا نیست.

ج) آمریکا

- رئیس‌جمهوری آمریکا طی تماس‌های تلفنی جداگانه با نخست‌وزیر انگلیس و صدراعظم آلمان، درباره موضوع خروج انگلیس از اتحادیه اروپا گفت‌وگو کرد. کاخ سفید در بیانیه‌ای با اعلام این خبر، افزود، اوباما به کامرون تأکید کرده است که روابط ویژه آمریکا با انگلیس و عضویت انگلیس در سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) سنگ بنای سیاست آمریکا می‌مانند. این بیانیه افزود، اوباما و مرکل از تصمیم رای‌دهندگان انگلیسی به خروج از اتحادیه اروپا ابراز تأسف کرده‌اند ولی می‌گویند به اراده مردم انگلیس احترام می‌گذارند.

- دونالد ترامپ، نامزد جمهوری خواهان در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا در اسکاتلند گفت: نتایج همه‌پرسی انگلستان فوق‌العاده است و انگلیسی‌ها بالاخره کشورشان را پس گرفتند.

د) روسیه

◀ ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری فدراسیون روسیه

- این انتخاب انگلیس است. ما کاری با آن نداشته و نداریم و برنامه‌ای هم برای دخالت در آن نداریم. ظاهراً تصمیم مردم

انگلیس برای ترک اتحادیه اروپا در روال خاصی پیگیری می‌شود. ما به دقت آن را نظاره کرده و تحلیل می‌کنیم.

- پیش‌بینی نمی‌کنم این رای مردم انگلیس بر تحریم‌های اقتصادی اتحادیه اروپا علیه روسیه تاثیری داشته باشد.

◀ دکتر حمید ابوطالبی، معاون سیاسی دفتر رئیس جمهوری ایران:

خروج انگلیس از اتحادیه اروپایی را یک فرصت تاریخی برای ایران است و باید از این فرصت تازه نهایت بهره را برد.

- تحولات اقتصادی کشورهای جنوب اروپا، تروریسم و بحران مهاجرت نشان می‌داد که این اتحاد در حال فروپاشی است؛ اما دومینوی سقوط با برگزیت آغاز می‌شود.

- این روند جدید سبب قدرت، امنیت و رفاه بیشتر دیگران خواهد شد.

◀ بیانیه وزارت امور خارجه درباره اعلام نتایج همه پرسی انگلیس در زمینه خروج از اتحادیه اروپایی

جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک نظام مردم سالار به رای مردم انگلیس در زمینه خروج از اتحادیه اروپایی احترام گذاشته و آن را در مسیر خواست اکثریت مردم آن کشور در تنظیم روابط خارجی خود قلمداد می‌کند. جمهوری اسلامی ایران همواره خواهان گسترش روابط با کشورهای اروپایی بر مبنای احترام متقابل و عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر بوده و خروج انگلیس از اتحادیه اروپایی تغییری در رویکرد جمهوری اسلامی ایران نسبت به آن کشور ایجاد نخواهد کرد.

گروه تروریستی داعش در بیانیه‌ای نسبت به این مساله ابراز خرسندی و حامیان خود را به حمله علیه برلین و بروکسل دعوت کرد.

□ پیامدهای سیاسی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا

همانطور که پیش بینی می‌شد رای مثبت اکثر مردم انگلستان به خروج این کشور از اتحادیه اروپا تلاطمهای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی را در این کشور و اتحادیه اروپا ایجاد کرد. به اعتقاد کارشناسان نتایج این همه پرسی شرایط سختی را برای انگلستان بوجود آورده است. دکتر پیروز مجتهدزاده ژئوپولیتیسین و استاد دانشگاه معتقد است: این اتحادیه به لحاظ سیاسی به یک قدرت بزرگ در معادلات ژئوپولیتیکی جهان تبدیل شد. اما؛ در همین زمان انگلیس تبدیل به یک قدرت درجه دو یا سه در محیط بین‌الملل شده بود و پیوستن آن به اتحادیه مذکور به قدرت‌گیری انگلیس منجر شد. به این ترتیب، در زمینه سیاسی اتحادیه اروپا به منزله دژ محکمی برای انگلیس بود که در چارچوب آن می‌توانست از حالت دنباله‌روی آمریکا خارج شود و از باب قدرت در برابر این کشور اقدام کند. با خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، این کشور مجدداً در عرصه سیاسی در سایه اتحادیه اروپا و آمریکا قرار خواهد گرفت و حالت دنباله‌روی از سیاست‌های آن‌ها را خواهد داشت.

به اعتقاد دولتمردان انگلستان تجزیه این کشور عمده ترین تهدیدی است که انگلستان با آن روبروست. در پی مثبت شدن رای همه پرسی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، اسکاتلند و ایرلند شمالی نیز خواستار برگزاری همه پرسی برای جدایی از انگلیس شده‌اند. نیکولا استورجن، وزیر اول اسکاتلند گفته است که دومین همه پرسی استقلال این منطقه از انگلیس به احتمال زیاد برگزار می‌شود و باید پیش از خروج انگلیس از اتحادیه اروپا باشد. همچنین مارتین مک‌گینس، معاون رهبر ایرلند شمالی نیز خواستار رای گیری برای متحد شدن دو ایرلند شده است. در همه پرسی روز پنجشنبه (۲۳ ژوئن) حدود ۶۲ درصد مردم اسکاتلند به باقی ماندن در اتحادیه اروپا رأی دادند. یکی از تبعات منفی خروج انگلستان، سیاست خارجی است که خطراتی برای این کشور و اتحادیه اروپا به همراه دارد. بدون اقدامات مشترک اروپاییان در چارچوب اتحادیه اروپا، حل بحران‌های مختلف جهانی از جمله مسئله سوریه و اوکراین سخت تر می‌شود. از سوی دیگر رهبران اتحادیه اروپا نگرانند که رای مثبت مردم انگلستان برای خروج از اتحادیه دیگر کشورها را تقویت خواهد کرد. به همین دلیل است که بعد از اعلام نتایج همه پرسی جلسه فوری در اتحادیه اروپا تشکیل شد که نتیجه آن صدور بیانیه ای در تاکید بر حفظ و تمامیت یکپارچگی این اتحادیه بود.

یکی از تبعات منفی نتایج این همه پرسی، تضعیف حاکمیت لندن بر قلمرو استعماری خویش است. به طوری که هنوز زمان زیادی از انعکاس پیروزی طرفداران خروج از اتحادیه اروپا نگذشته است که موضوع تغییر حاکمیت در جبل الطارق مطرح می‌شود. جبل الطارق که در سواحل جنوبی اسپانیا قرار دارد، در اوایل قرن هجده میلادی با حمله نیروهای انگلیس به تصرف این کشور درآمد و بخشی از قلمرو انگلیس شد. حالا اسپانیا بار دیگر موضوع حاکمیت مشترک بر شبه جزیره جبل الطارق را مطرح کرده است. از آن زمان تا کنون و برای مدتی بیش از سیصد سال، دو کشور انگلیس و اسپانیا همواره بر سر مالکیت بر این شبه جزیره اختلاف داشتند. در همه پرسی برگزیت، بیش از نود درصد از ساکنان جبل الطارق به ماندن در اتحادیه اروپا رای دادند و بر این اساس اسپانیا می‌گوید برگزیت این اجازه را به مادرید می‌دهد تا بار دیگر حاکمیت جبل الطارق را به دست آورد. خوزه مانوئل گارسیا مارگالو، وزیر خارجه اسپانیا روز جمعه گفت: «به نظر من بهترین کار، ایجاد یک دوره گذار با حاکمیت دو پرچم است. جبل الطارق یک شی نیست که انگلیس بتواند درباره آن با اتحادیه اروپا وارد بحث شود، بلکه باید با اسپانیا وارد گفتگو شود. از این به بعد و با نتیجه همه پرسی برکسیت، معاهدات در جبل الطارق قابل اجرا نیستند و جبل الطارق تبدیل به کشور ثالث می‌شود.

□ پس لرزه‌های اقتصادی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا

قبل از برگزاری همه پرسی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، بانکهای این کشور، صندوق بین المللی پول، بانک مرکزی آمریکا، اوپاما، دیگر رهبران جهان و کارشناسان اقتصاد همگی هشدار داده بودند که خروج انگلستان از اتحادیه اروپا به اقتصاد این کشور که پنجمین اقتصاد بزرگ جهان است، آسیب وارد خواهد کرد. آنها نگران تاثیر این خروج بر تجارت بوده و معتقدند در صورت خروج انگلستان از اتحادیه اثرات منفی بر اقتصاد دو طرف خواهد داشت. انعکاس رای مثبت مردم انگلیس بر خروج این کشور از اتحادیه اروپا شوک جدی به اقتصاد این کشور وارد کرد. اعلام نتیجه همه پرسی انگلیس در روز جمعه بازارهای بورس در سراسر جهان را تکان داد. شاخص سهام در وال استریت در نیویورک نزدیک به ۳/۵ درصد کاهش یافت. بیشتر سرمایه‌گذاران وال استریت روی باقی ماندن انگلیس در اتحادیه اروپا حساب می‌کردند. شاخص بورس ناسداک، که بورس فن‌آوری است بیش از ۴ درصد پایین آمد. شاخص "یورواستوکس" که شاخص معیار در حوزه پولی یورو است ۸/۶ درصد کاهش نشان داد. "داکس" شاخص بورس آلمان نیز ۷ درصد سقوط کرد. در روز جمعه ارزش پوند انگلیس به ۱/۳۳ دلار

رسید که پایین‌ترین نرخ از سال ۱۹۸۵ بود. همچنین بلومبرگ گزارش داد که بورس‌های جهان تحت تأثیر اخبار مربوط به جدایی انگلیس از اتحادیه اروپا با شوک مواجه شده‌اند. ۴۰۰ نفر از ثروتمندترین افراد جهان ۱۲۷,۴ میلیارد متضرر شدند. بر اساس شاخص میلیاردرهای بلومبرگ، میلیاردرهای جهان دیروز (۴ تیر ماه) مجموعاً ۳,۲ درصد از خالص دارایی خود را که مجموعاً ۳,۹ تریلیون دلار است از دست دادند. بیشترین کاهش مربوط به آمانسیو اورتگا، ثروتمندترین فرد اروپا بود که بیش از ۶ میلیارد دلار متضرر شد، در حالی که دارایی ۹ فرد ثروتمند دیگر از جمله بیل گیتس، جف بزوس و جرالند گاوندیش گروسونور، ثروتمندترین فرد انگلیس بیش از یک میلیارد دلار کاهش داشت. همچنین «بانک انگلستان» روز جمعه اعلام کرد که ۲۵۰ میلیارد پوند برای کمک به ثبات بخشی به بازارها هزینه خواهد کرد و از هیچ اقدام لازم دیگری نیز فروگذار نخواهد کرد. با این همه روندهای روز جمعه نشان می‌دهد که آرام کردن بازارها به سادگی انجام‌پذیر نخواهد بود. پیش‌بینی کارشناسان اقتصاد نشان می‌دهد که تبعات منفی ضربه مهلکی بر پیکره اقتصاد انگلیس وارد خواهد کرد. بیش از صد میلیارد پوند به بخش تولید در اقتصاد انگلستان ضرر خواهد زد که معادل پنج درصد تولید ناخالص داخلی سالانه این کشور است. طبق تحقیقات انجام شده، با خروج انگلستان از اتحادیه اروپا، حدود ۹۵۰ هزار شغل در این کشور حذف خواهد شد؛ یعنی بیکاری در این کشور در سال ۲۰۲۰، دو تا سه درصد بیشتر از وضعی خواهد بود که این کشور در اتحادیه اروپا باقی بماند. از سوی دیگر هزینه صادرات و واردات برای انگلستان افزایش پیدا خواهد کرد.

با خروج انگلستان از اتحادیه اروپا سرمایه‌گذاری نیز آسیب خواهد دید. بسیاری از شرکت‌های آمریکایی سرمایه‌گذارهای کلانی در این کشور انجام داده‌اند و از این کشور به عنوان دروازه ورود به دیگر نقاط اروپا استفاده می‌کنند. اما با خروج انگلستان از اتحادیه اروپا فعالیت این شرکت‌ها در این کشور محدود می‌شود. به عنوان نمونه در سال ۲۰۱۴ کشورهای عضو اتحادیه اروپا؛ مبلغ ۷۰۸ میلیارد دلار در این کشور سرمایه‌گذاری کردند که تقریباً نیمی از کل سرمایه‌گذاری خارجی را تشکیل می‌دهد.

- بازار مسکن

یکی از حوزه‌های متأثر از خروج انگلیس از اتحادیه اروپا بازار مسکن است. بررسی روند معاملات مسکن در این کشور نشان می‌دهد که در آستانه برگزاری همه‌پرسی، معاملات مسکن به ویژه در لندن و جنوب شرقی انگلستان رو به کاهش بود و دلیل این امر مشخص شدن نتایج این همه‌پرسی بود. در حال حاضر که نتایج اعلام شده است این روند کندتر شده و خریداران خارجی چون آینده سیاسی و اقتصادی انگلیس را مبهم می‌دانند، تمایل چندانی به سرمایه‌گذاری‌های بزرگ ندارند.

- صنعت خودرو

در صورت خروج قطعی انگلیس از اتحادیه اروپا بخش صنعت خودرو نیز متضرر خواهد شد. انگلیس امروزه با تولید بیش از یک میلیون و ۷۰۰ هزار دستگاه خودرو در جایگاه سیزدهم کشورهای خودروساز دنیا قرار دارد. مهد اتومبیل‌های لوکس و تجملی و زادگاه اصیل‌ترین اسپرت‌ها، در آستانه بزرگ‌ترین نقطه عطف تاریخ ۱۲۰ ساله خود قرار دارد. بر اساس گزارش منتشر شده از سوی جامعه تولیدکنندگان و بازرگانان صنعت خودروی انگلیس، در صورت خروج این کشور از اتحادیه اروپا، صنعت ۱۰۰ میلیارد دلاری خودروی این کشور به واسطه تغییراتی که در تعرفه‌ها و قوانین رخ خواهد داد، در معرض خطر جدی قرار خواهد گرفت. در صورت خروج این کشور از اتحادیه اروپا، صادرات خودرو به این اتحادیه می‌تواند منجر به پرداخت مالیات ۱۰ درصدی از سوی صادرکنندگان شود. این در حالی است که سایر صادرکنندگان خودرو در اروپا تنها تعرفه ۲/۵ درصدی را پرداخت خواهند کرد. در صورت تحقق خروج انگلیس از اتحادیه اروپا، خودروسازی آنها که هم‌اکنون مالکیت بخش

قابل توجهی از آن در اختیار خارجی‌ها قرار دارد، ناچار است خود را مجدداً بازآفرینی کرده و به رقابت با سایر خودروسازان جهانی که از تعرفه‌های کمتری برای تولید و صادرات محصولات خود برخوردارند، بپردازد.

- حمل و نقل

انجمن بین‌المللی حمل و نقل هوایی (IATA) اعلام کرد به دنبال رای انگلیسی‌ها به خروج این کشور از اتحادیه اروپا، تعداد مسافران هوایی انگلیس احتمالاً تا سال ۲۰۲۰ میلادی، پنج درصد کاهش خواهد یافت. نتیجه همه‌پرسی روز پنج‌شنبه می‌تواند کاهش رشد مسافران هوایی بین یک تا یک و نیم درصد در سال را در یک دوره کوتاه مدت به دنبال داشته باشد. بر اساس این گزارش، پروازهایی هوایی در نتیجه کاهش تجارت بین‌المللی در یک دوره بلندمدت تحت تاثیر قرار خواهد گرفت. تاثیر اصلی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا بر بخش هوانوردی می‌تواند به ماهیت شروط خروج انگلیس از اتحادیه و نیز برنامه ریزی‌های آینده بین انگلیس و اتحادیه اروپا بستگی داشته باشد.

- ورزش

خروج انگلیس از اتحادیه اروپا که یک زلزله سیاسی در قاره سبز به راه انداخته تنها بر حوزه سیاسی و اقتصادی تاثیر گذار نیست بلکه حوزه‌های دیگری همچون ورزش را متأثر خواهد کرد. رسانه‌های انگلیس اعلام کردند که با خروج انگلیس از اروپا، لیگ برتر انگلستان در خطر از دست دادن بیش از ۱۲۰ بازیکن اروپایی شاغل در این لیگ است. اما اجرای برگسیت چه تاثیری بر فوتبال خواهد داشت؟ حضور انگلیس در منطقه یورو سبب می‌شد که ورزشکاران اروپایی بدون نیاز به مجوز کار بتوانند در این کشور حضور پیدا کنند و به باشگاه‌ها بپیوندند. این در شرایطی بود که درخصوص ورزشکاران از قاره‌های دیگر، سخت‌گیری‌های بسیاری وجود داشت. نیاز بود که بازیکنان از سایر قاره‌ها به حد معینی از بازی‌های بین‌المللی رسیده باشند و در غیر این صورت اجازه کار دریافت نمی‌کردند. بیش از ۱۰۰ بازیکن از بازیکنان فعلی لیگ برتر در شرایط جدید نمی‌توانند مجوز کار دریافت کنند. در این بین سه تیم واتفورد، لیورپول و استوک سیتی هستند که ۹ بازیکن از آنها با شرایط جدید نمی‌توانند مجوز دریافت کنند. دکتر باباتونده بورایمو، مدرس اقتصاد ورزشی در دانشگاه لیورپول در این مورد می‌گوید: باشگاه‌ها محدود می‌شوند که بازیکنان با کیفیت را از کشورهای دارای رنکینگ بالای فیفا جذب کنند. قیمت‌ها افزایش پیدا می‌کند؛ هم مبالغ خرید و هم دستمزدها. همینطور شانس خرید استعدادهایی مانند انگولو کانتیه از دست می‌رود. اط سوی دیگر نایب رییس باشگاه "وست هم"، خانم کرن بردی در سال گذشته هشدار داده بود که کنار گذاشتن خودمان از اروپا، عواقبی ویران‌گر خواهد داشت. ترس او بابت آزادی عملی است که در انگلستان در حال حاضر در خصوص خرید بازیکنان اروپایی بدون کسب مجوز کار وجود دارد.

□ سرانجام!

روز سوم تیر همه پرسى ماندن يا ترك اتحاديه اروپا در انگليس برگزار شد. اما با گذشت چند روز از اعلام نتايج شوک آور اين همه پرسى، بازتاب هاى مقامات سياسى اتحاديه اروپا، مردم انگليس، رسانه هاى انگليس، مقامات کشورها، کارشناسان حوزه اقتصاد بين الملل و... همچنان در تلکس خبرى جهان قرار مى گيرد. راي دهندگان انگليسى که فرداى روز همه پرسى را با سقوط بازارهاى مالى و کاهش شديد و بى سابقه واحد پول کشورشان آغاز کردند، اکنون با يك سرى شوک هاى اقتصادى روبرو هستند که به گفته تحليلگران پيش از بهبودى به روند بدتر شدن ادامه خواهد داد. تاثيرات و تبعات راي انگليسى ها به خروج از اتحاديه اروپا در سطح جهانى و حتى در آمريکا نيز حس شد و اکنون برخى راي دهندگان انگليسى از اين که راي به خروج دادند، پشيمان شده اند. در حالى که نتايج همه پرسى اعلام شده بسيارى از انگليسى ها حتى اصلا نمى دانند به چه چيزى راي داده اند! موتور جستجوى اينترنتى گوگل گزارش داد که جستجوى انگليسى ها درباره يك سرى سوال هاى ابتدايى درباره تبعات اين همه پرسى افزايش چشمگيرى پيدا کرده است. گوگل گزارش داد که حدود هشت ساعت بعد از خاتمه اين همه پرسى جستجوى عبارت "چه مى شود اگر ما اتحاديه اروپا را ترك کنيم" در اين سايت از سوى انگليسى ها سه برابر افزايش يافت.

از سوى ديگر اخبارى در مورد ايجاد کمپين برگزارى دوباره همه پرسى منتشر شده است. بيشتر از سه ميليون انگليسى با امضاي طومارى خواستار برگزارى دوباره همه پرسى اخير ماندن يا خروج از اتحاديه اروپا شدند. امضاکنندگان اين طومار مى گويند با استناد به قانون در صورتى که تفاوت ميان دو طرف کمتر از ۴۰ درصد باشد و نسبت مشارکت در راي گيرى کمتر از ۷۵ درصد باشد بايد انتخابات و راي گيرى دوباره برگزار شود. اين طومار در سايت اينترنتى دولت انگليس نيز ثبت شده و مورد استقبال گسترده اى قرار گرفته است. براساس قانون انگليس در صورتى که هر نامه اى بيش از ۱۰۰ هزار امضا داشته باشد بايد در پارلمان بررسى شود. تحولات اخير در انگليس نه تنها دولتمردان اين کشور بلکه مردم را نيز سردرگم و شديدان نگران کرده است. به اعتقاد کارشناسان در حال حاضر دولت و مردم انگليس در مسيرى که قرار گرفته اند که آينده مبهم، تاريخى و خطرناک در انتظار آنها مى باشد. شواهد نشان مى دهد که دولت انگليس در حال دست و پا زدن براى خروج از اين وضعيت تاريخى است و در جستجوى راهى براى عملياتى نکردن نتيجه همه پرسى در خروج از اتحاديه اروپاست.

به اعتقاد کارشناسان با فرض بر احتمال بازگشت، اظهارات مقامات اتحاديه اروپا نشان مى دهد که اين مقامات مى خواهند با برخورد محکم و قاطع با انگليس، درس عبرتى براى ديگر اعضاى اروپايى بدهند. مقامات فرانسه خواستار خروج هر چه سريع تر انگليس از اروپاست و ديپلمات هاى فرانسوى در بروکسل معتقدند: "بايد چنان خروج انگليس را براى لندن تلخ کرد که درس عبرتى براى ديگر کشورهاى باشد که ساز مخالف مى زنند." "ژان کلود يونکر" رييس کميسيون اروپا هم در اظهاراتى گفته بود: "نبايد به يك عضو فرارى رحم و شفقت نشان داد." برخى از نمايندگان فرانسه در پارلمان اروپا هم معتقدند بايد چنان درسى به انگليس داد که ديگر نيروهاى گريز از مرکز در ديگر کشورهاى اروپايى هم حساب کار دستشان بيايد. به اعتقاد کارشناسان مسائل اروپا پس از خروج انگليس از اتحاديه اروپا اين کشور، دو سال فرصت دارد درباره شرايط تجارت با ۴۴۰ ميليون مصرف کننده خود در اتحاديه اروپا مذاکره کند و البته بايد تمام شروط اتحاديه اروپا را يکجا پذيرد.

* منابع در آرشييو موجود است.